

D.

DALMATICA ET TUNICELLA.

1) Dignitariorum, Abbat. etc.

Vd.: *Usus Pontifical.* (decr. n. 4593 ad 8; n. 4863).

2) Episcopi.

(Quando deferenda?)

Cf.: *Laici.*

Episcopus fontem baptism. benedicturus, cum planeta deponere debet pariter dalmaticam et tunicellam, nam sunt illae indumenta missalia et non deferuntur cum Pluviali et ita usus communis Ecclesiarum. n. 2946 ad 2 die 19. Apr. 1681.

3) Ministrorum.

Ad dubium: An deceat Canonicum celebrantem esse in paramento pretioso, Diaconum et Subdiaconum paratos esse inferiori Dalmatica et Tunicella? S. C. resp.: Congruere, quod Dalmaticae et Tunicellae, si fieri potest, conformes sint planetae celebrantis, quia sacra haec indumenta non ministrorum ornatui sed ecclesiasticae functionis decori inserviunt. n. 4536 ad 4 die 4. Junii 1817.

NOTA GARDELL. AD HOC DECRETUM:

Etsi nulla lege praescriptum sit, ut Dalmatica et Tunicella nedum in colore, de quo non est quaestio, verum etiam in qualitate inferiores non sint Casula, qua utitur Celebrans, congruit tamen, ut, quantum fieri potest, ab illa non differant, minime obstante, quod Celebrans sit Canonicus; in officio vero Diaconi et Subdiaconi Beneficiati aut simplices Sacerdotes ministrarent. Quippe sacra haec indumenta non ad personae ornatum adhibentur, sed ecclesiasticae functionis decori inserviunt. Verumtamen certa regula dari nequit, quia non omnes Ecclesiae sacris suppellectilibus aequae

sunt instructae, et in aliquibus pretiosiores Casulae habentur ex pia fidelium largitione; desunt vero similes Dalmaticae et Tunicellae, neque ad illas comparandas idonea suppetunt media. Curandum tamen, ne nimis differant.

4) Pro planeta plicata utenda.

Vd.: *Planeta plicata* (pro dalmatica, decr. n. 4620).

5) In Processione.

Vd.: *Processio* (Clerus inf. paratus. decr. n. 4113).

De dalmatica etc. Thuriferariorum in processione, vd.: *Thuribula duo in process.* (decr. n. 4233.); *Cruciferarius in processionib. Dom Palm. etc.* (decr. n. 4620).

6) In Process. funebri.

In sepultura defunctorum dum cadaver e sua domo defertur ad Eccl. cum assistentia Parochi et Ministris s. cum Pluviali, Dalmatica et Tunicella indutis, Ministri s. sine amictu, neque alba, neque cingulo superimponunt Dalmaticam et Tunicellam soli Cottae vel Superpelliceo. Quae ritur: an talis consuetudo possit sustinui, vel cogendi sint Ministri s., ut simul cum Dalmatica et Tunicella induant amictum, albam et cingulum?

Et S. eadem C. . . . respondendum censuit:

„Servandam in casu dispositionem Ritualis Romani“.

Atqui ita rescripsit, declaravit, indulsit, servarique mandavit. n. 5050 ad 10 die 23. Maji 1846.

7) In Vesperis.

In Ecclesia parochiali s. Michaelis arch. ab antiquo tempore est usus, quod Diaconus et Subdiaconus in vesp. sol. praestent assistentiam Celebranti

non induti pluvialibus, sed Tunicella et Dalmat. S. C. resp.: *Arbitrio Archiepiscopi.* n. 4456 die 31. August. 1793.

DAMNATUS.

Vd.: *Campana Damnati; Sepultura* (in Eccles.).

DECANUS.

Concedi posse Decano Ulyssobon 1. mandare incipere; 2. dare ictum et signum incipiendi Lectiones Nocturnorum; 3. et facere signum exeundi a choro. n. 136 die 2. Sept. 1597.

Decanum, habentem praebendam presbyteralem et diaconalem, in utroque Officio inservire debere, si vult gaudere illorum provenibus. n. 1255 die 21. Aug. 1640.

Cf.: *Chorus; Hebdomadarius.*

DECEMBRIS.

(Dies XXX.)

De translatione in hunc diem, vd.: *Transl. festi dupl.* (decr. n. 5159).

DECOLLATIO S. JOANN. BAPT.

Festum decollationis s. Joann. Bapt. quod die 29. Aug. ab universa Ecclesia ritu dupl. min. agitur, in posterum celebrandum esse ritu dupl. majori; quod SS. PP. Pius VI ubique executioni mandandum esse praecepit. n. 4429 die 14. Mart. 1787.

Quando *Credo* dicendum, vd.: *Credo in Missa Patroni princip.* (decr. n. 4143).

De vespers, vd.: *Vesp. integrae.* (decr. n. 4594. VII.)

DECRETA.

(Authenticitas et Obligatio.)

Vd.: *Consuetudo.*

Cum saepe oriantur dubia super authenticitate nonnullorum decretorum,

quae, licet in publicis tabulis S. R. C. inscripta reperiantur, nihilominus in collectione eorundem decretorum typis edita omissa fuerunt; hujusmodi decreta pro postulantium voto eidem Collectioni addi possunt. n. 4590 ad 13 die 17. Sept. 1822.

Quaecunque inveterata consuetudo in contrarium derogare non potest Legi a decretis S. C. praescriptae. n. 4861 ad 2 die 3. Aug. 1839.

Ad dubium: An decreta S. R. C., dum eduntur, derogent cuicunque contrariae invecetae consuetudini etiam immemorabili et in casu affirmativo obligent etiam quoad conscientiam? S. C. resp.: Affirmative, sed recurrendum in particulari. die 11. Sept. 1847.

Ad dubium: An decreta a S. C. emanata et responsiones quaecunque ab ipsa propositis dubiis scripto formiter editae eandem habent auctoritatem ac si imediate ab ipso SS. Pontifice promanarent, quamvis nulla facta fuerit de iisdem relatio Sanct. Suae? S. C. resp.: Affirmative 23. Maji 1846.

Ad dubium: 1. Quum in declaratione S. R. C. lata die 23. Maji 1846 sancitum fuerit quod Decreta et Responsiones ab ipsa emanatae, dummodo scripto formiter editae fuerint, eandem auctoritatem habere, ac si imediate ab ipso Summo Pontifice promanarent, quaeritur: an per verba „dummodo formiter scripto editae fuerint“ sufficiat quod sint subscriptae a S. R. C. Praefecto et Secretario, ac ejusdem sigillo munitae, seu potius requiratur, ut sint vel Romae, vel ab Episcopis in suis Dioecibus promulgatae?

2. Et quatenus affirmative ad 1 partem, negative ad 2.; an tamquam formiter edita habenda sint Decreta et Responsiones in Gardelliniana authentica Collectione insertae?

Et S. eadem C. . . . respondere rata est:

Ad 1. „Affirmative ad primam partem, negative ad secundam“.

Ad 2. „Affirmative, uti patet ex adjuncta Declaratione“ n. 5202 die 8. Aprilis 1854.

DEDICATIO.

1) Basilicae.

a) SS. Apostolorum.

Ad dubium: An Officium Dedicat. Bas. ss. ap., quando incidit die Sabbathi 14. Decb., qua die cadit etiam Dedicatio Cathedralis Regien., sit transferendum ad diem dom. immediate sequentem, vel potius ad fer. 2. ? S. C. resp.: Transferendum esse ad diem immediate sequentem, non tamen impeditam Officio novem Lectionum et translationem ad diem dom. abolendam esse a Calendario Gavanti. n. 2230 die 16. Junii 1663.

b) Lateranensis,

I. Festum.

Vd.: *Dedicatio Eccles.* (Off. quod.?)

S. D. N. Benedictus XIII. ad humilimas preces Capituli et Canonorum Basilicae Lateranensis, ut novae Consecrationis ejusdem Basilicae, quam Sanctitas Sua die 28. Apr. currentis anni solemniter peregit, memoria in posterum recolatur, benigne indulset atque concessit, ut in festo Dedicatiois illius die 9. Nov. sextae lectioni secundi nocturni sequentia verba addantur: eandem Ecclesiam incendiis, vastationibus, terrae insuper motibus disjectam eversamque, ac sedula Summorum Pontificum cura reparatam, nova postmodum molitione restitutam, Benedictus XIII. P. M. die 28. Apr. 1726 ritu solemniter consecravimus ejusque celebritatis memoriam hac die recolendam statuit: „ac insuper mandavit, ut idem Festum, tamquam dedicationis Ecclesiae Cathedralis

hujus almae Urbis, ab universo illius Clero saeculari tantum, ejusque districtus, juxta Decreta S. R. C. hac in re pluries edita sub ritu dupl. 1. cl. cum oct. quotannis celebretur“ n. 3968 die 14. Sept. 1726.

II. Vesperae.

Rubrica Breviarii die 8. Novembris Octava omnium Sanctorum sic se habet: „Vesperae a Capitulo de sequenti, scilicet de Dedicatioe Basilicae SSmi. Salvatoris; dup. min. cum commemorat. praecedentis, hoc est omnium Sanctorum: „die autem 18. ejusdem ait.: Festum Dedicatiois Basilicarum SS. Apostolorum Petri et Pauli dup. min. Vesperae a Capitulo de sequenti, id est de S. Elisabeth Vid. dup. min., cum Commemorat. praecedentis Festi Dedicatiois. Ex quo quaeritur: Utrum in dictis casibus, et similibus, faciendum sit a Capitulo, ut disponit Rubrica supracitata, an Vesperae debeant esse integrae de Dedicatioe Basilicarum cum commemoratione praecedentis, vel sequentis ejusdem, ob ritus praestantiam, et dignitatem Basilicarum? S. C. resp.: „Ubi Dedicatio Basilicarum Lateranensis, Vaticanae, et S. Pauli in Via Ostiensi fit sub rit. dup. min., in concursu cum Festis ejusdem ritus, prout in casu etc. Vesperas esse dimidiandas. n. 4594 ad 4 die 12. Apr. 1823.

NOTA GARDELLINI AD HOC DECRETUM.

Nemini dubium, quod in casibus expositis, et similibus, fieri debeat in primis et secundis Vesperis a Capitulo. Siquidem de qualitate Festi Dedicatiois Ecclesiae omnino silent Rubricae, ideo nec quaestio fieri debet de majori vel minori dignitate. Quidquid enim sit de aliqua antilogia quae occurrit in via variis S. R. C. Decretis, quorum quaedam eo innitebantur principio, quod Dedicatio sit Festum Domini; ultimis

c) S. Petri.

In 2. Vesperis Dedicatiois Basilicae S. Petri debet ad Capitulum fieri de Officio dupl. s. Elisabethae vid. n. 2851 die 22. Jan. 1678.

Vd.: *Dedicatio Basil. S. Salvat.* (Commemor.; Vesperae.)

d) SS. Salvat. et S. Petri.

I. Commemoratio.

Ad dubium: Utrum, quando occurrit Dedicatio Basilicarum Salvatoris et S. Petri infra octavam Dedicatiois aliarum Ecclesiarum, assignandae sint aliae Collectae vel Orationes, vel sit omittenda commemoratio? S. C. resp.: Sumatur pro commemoratione alia Oratio de Communi, nempe: *Deus, qui in visibilibus etc.* et apponatur decretum in principio Missalis. n. 3754 ad 15 die 25. Sept. 1706.

II. Vesperae.

Concurrente festo Dedicatiois Basilicae S. Salvatoris et ss. Petri et Pauli cum insequentibus Officiis ritus pariter dupl. minoris secundas vespas esse dimidiandas. n. 4826 die 23. Sept. 1837.

(Vd.: *Dedicat. Basil. Later.* — vesp. —)

Dedicatio Basilicae SS. Salvatoris extra Almam Urbem non habet integras vespas secundas, si concurrat cum sequenti Officio dupl. minori. S. R. C. 12. Julii 1664 in *una Ord. Min. Obs.*

III. Translatio.

A Capitulo Cathedralis Schalen in suo Calendario assignata fuit dies 10. Novb. Officio Dedicat. Basilicae S. Salvatoris ac subinde tali die ex ap. concessionem assignatum fuit 10. Novb. Off. s. Andreae Ap. pro Ecclesia uni-

tamen decisionibus inhaerendum est. Etenim maturiori examini quaestione subjecta, cum praefatum Festum (dato etiam quod sit Festum Domini) non primariis sed secundariis adnumerandum veniat, satius visum est servare ordinem Tabellae duplicium primae classis, quae praefatum Dedicatiois Festum praefert dumtaxat Patrono et Titulo Ecclesiae (quod ita est intelligendum, dummodo Patronus vel Titulus Ecclesiae non sint majoris dignitatis) vide ultima decreta in *una Ordinis Clericorum Minorum Villae Matriten. Toletanae Dioecesis ad dub. 3 et 4 sub die 13. Martii 1804, et in Brixien ad dub. 9 et 10 sub die 20. Septembr. 1806.* Praeterea notandum est, quod casus in dubio expositus non est de concurrentia Dedicatiois, ubi obtinet ritum duplicem primae classis, cum alio Festo aequalis ritus; verum de duplici minori: quam ob rem subintrat regula tradita in Tabella de concurrentia sub numero 5., quae jubet Vesperas esse dimidiandas. Quamquam nonne ita praesertim est in speciali Rubrica Breviarii sub die 9. Novembris, et 18. ejusdem mensis? Nonne ita sancitum legitur ab hac Sacra Congregatione in Romana 12. Julii 1664, et in Maceraten 22. Januarii 1678? In primo namque respondit: *Servari Rubricas generales in concurrentia duplicium minorum:* et in altero ad quaesitum: An in secundis Vesperis Dedicatiois Basilicae S. Petri debeat a Capitulo fieri de Officio duplici S. Elisabethae viduae? jussit: *Servari Rubricam Breviarii Romani, quae disponit a Capitulo de S. Elisabetha:* Quae igitur dubitatio? Praestantia Basilicarum Lateranensis, Vaticanae et Ostiensis efficit, ut de harum Dedicatioe fiat speciale Officium sub rit. dup. min. in Orbe Catholico universo, sed non immutat praescriptum Rubricae.